

har pekt på at for dem fungerer familien som forsvar mot rasistisk undertrykking i en hvit verden. En oppløsning av familien som erstattes av en organisering i lokalmiljøet, og som i stor grad bygger på bruksverdiøkonomi og gjentjenester ville kanskje ta vare på denne kritikken.

Dette er også knyttet til problemene rundt styring og makt. Hvis arbeidsfolk flest skal ha direkte makt i samfunnet (i tillegg til makt gjennom representanter i styre og stell), må det i første omgang bety makt over sin egen arbeidssituasjon og sin egen hverdag. Hvis en først sentraliserer alle oppgaver og all makt til staten, hvordan skal en da bli kvitt denne staten igjen og overføre makta til folk? Er det mulig å la folk organisere og styre mest mulig sjøl fra starten, i samvirke med andre og med en sentral plan som både styrer og blir forandra av lokale erfaringer?

Utgangspunktet er altså en sosialisme med to typer økonomi side om side, en del med lønnsarbeid og vareproduksjon, en del med produksjon for behov basert på en form for bytte av tjenester. Og der det vanlige for alle er å ha et bein i hver leir, slik kvinnene idag har det under kapitalismen. De to ulike måtene å organisere økonomien på vil gi opphav til to ulike måter å tenke på. Bare dersom flertallet av arbeiderklassen står med et bein i hver leir vil det være mulig å vinne flertall for prioriteringer som sikrer ei utvikling der stadig mer produseres for behov, i retning kommunisme.

Hva er forutsetningene for å gjøre dette mulig? Slik jeg ser det avhenger det av om det fins muligheter til å organisere en økonomi som innebærer reell makt til lokalsamfunn. Og ikke som idag, bare delegert makt fra toppen innafør stramme økonomiske rammer. Da må problemstillinger og premisser defineres i lokalsamfunn og deres hverdag, ikke defineres

på toppen av samfunnet som idag.

Dette er avgjørende. Også idag snakker AP om en tredje sektor som hverken er privat eller offentlig, og SV snakker om dugnadstanken. Men idag skal dette brukes til å spare offentlige utgifter og tyne folk ytterligere. Oppgavene legges over på folk og "nærmiljø", i praksis betyr det familiene. Og disse er idag uten ressurser og uten makt til å gjennomføre de

lisering, både av produksjon og administrasjon innafør en sentral plan, praktiseres i svære konsern med omsetning langt over Norges budsjetter. Sjølsagt er idag svært mye makt samla på toppen. Men f.eks. systemet med underleverandører har også ført til at toppen blir avhengig av bønn. Som da en streik ved bedriften som produserte stolseter stoppa hele bilproduksjonen i et stort konsern. Datateknologien åpner også

og uavhengig kvinnebevegelse som maktbasis og prioriterte sterk representasjon der den virkelige makta ligger. Og partiet må slåss for ei linje for sosialismen som nettopp bygger på kvinnene i arbeiderklassen.

A se arbeiderklassens kvinner som den typiske arbeideren under sosialismen, betyr å se mulighetene i kvinnenes posisjon idag,

Når familien ikke lenger er samfunnets grunnorganisering, vil det åpnes for andre samlivsformer.

nye oppgavene. Dagens organiserte motstand mot nedskjæringer, med bl.a allianse mellom fagforeninger og brukere, inneholder kime til lokal makt under sosialismen. Under kapitalismen er det riktig å kreve statlig ansvar for et best mulig offentlig tilbud til befolkninga, likt over hele landet.

Idag vokser til en viss grad muligheter for desentralisering av økonomi og makt fram innafør kapitalismen. Desentra-

muligheter for informasjon og oversikt til grunnplanet. Og letter kommunikasjonen mellom sentral plan og lokale behov.

Den andre forutsetningen er at kvinner, og særlig arbeiderklassens kvinner, har makt. Gjennomføring av kortere arbeidsdag og en organisering bygd på hverdagslivserfaringer krever brudd med bytteverdiproduksjonens måte å tenke på. Denne makta vil måtte bygge på rollen kvinnene har i revolusjonen. Kvinnene må videre ha en fri

ikke bare problemene. Det understreker betydningen av å jobbe for å utvikle styrken til den kvinnelige delen av arbeiderklassen. Og det understreker betydningen av kvinnebevissthet, både for kampen idag og for kampen for et annet samfunn. Det betyr at fagbevegelsen idag må bryte med synet på kvinnene som "de andre" og reiser krav som bygger på at kvinnene, uansett heltid eller deltid er fullverdige arbeidere. ■